

לבתולה מאתיים, ולא למנה מנה, ולא היו משעבדים להן נכסים, והיו מזקינין ולא היו נושאיין נשיים. [כיון שהנשים חששו להנשא שמא כשימות יצניעו היורשים את מעות הירושה, ולא תוכלנה לגבות את כתובתן].

עד שבא שמעון בן שטח ותיקן — כל נכסיו אחראין לכתובתה".

תניא נמי הכי — בראשונה היו כותבין לבתולה מאתיים ולא למנה מנה והיו מזקינין ולא היו נושאיין נשיים.

ולכן בתחילה התקינו — שיהיו מניחין אותה [את הכתובה] בבית אביה, ועדיין לא היה בכך די, כיון שבשהוא כועס עליה אומר לה "לכי אצל כתובתיך".

חזרו והתקינו — שיהיו מניחין אותה בבית חמיה [אבי בעלה]. והעשירות עושות אותה קלתות של כסף ושל זהב, עניות היו עושות אותה עביט של מימי רגלים⁽⁸⁸⁾, ואז לא היו חוששות שיאבד הכלי, כיון שדרכן היה לשמור היטב על כלי זה. תוספות.

ועדיין לא היה בכך די, כיון שבכועס עליה אומר לה "טלי כתובתיך וצאי".

עד שבא שמעון בן שטח ותיקן שיהא כותב לה "כל נכסי אחראין לכתובתה".

שנינו במשנה: גרשה היבם — אין לה אלא כתובתה, והשאר יכול היבם למכור.

ומדייקת הגמרא — גרשה אין, לא גרשה לא. כלומר — דוקא אם גרשה יכול למכור את השאר, אך כל זמן שלא גירשה לא יכול למכור. וקא משמע לך, כדרכי אבא הנזכר לעיל (פא א), שאין היבם יכול למכור בנכסי אחיו, עד שיגרש.

שנינו במשנה: "החזירה הרי היא ככל הנשים, ואין לה אלא כתובתה":

ומקשינן: החזירה — מאי קא משמע לך? הלא תנינא בפרק הכותב (לקמן פט ב) — "המגרש את האשה ומחזירה, על מנת כתובה ראשונה מחזירה". ומה התחדש לנו יותר במשנתנו?

ומשנינן — מהו דתימא דוקא אשתו הוא מחזירה על דעת כתובתה הראשונה, משום דאיהו כתב לה כתובה מיניה, [כתובתה הראשונה היא מנכסיו].

אבל יבמתו, דלא איהו כתב לה אלא כתובתה על נכסי בעלה הראשון, היבא דגרשה ואחזרה, אימא כתובתה מיניה, קא משמע לך משנתנו שאף הוא מחזירה על דעת כתובתה הראשונה.

אמר רב יהודה: בראשונה היו כותבין

הדרן עלך פרק האשה

88. יש גורסים "עביט של נחושת" שהיו משתמשות בו להוליך ענבים ליקב. תוספות.

כאלמנה, או מאתיים כבעלה הראשון. ועיין בשיטה מקובצת.